

Pārdomas, pārlapojot ziņu slejas

Nākamgad būs jaunas PVN sistēmas izmaiņas ES

Latvijā sācis cirkulēt apjomīgs PVN likuma grozījumu projekts, kas saistīts ar e-komercijas no trešajām valstīm stingrāku regulēšanu. Eiropas Komisija tikko vīrusa dēļ ierosinājusi projekta ieviešanu ES atlikt no nākamā gada sākuma uz jūliju. Tātad vēl ir laiks to pastudēt. Atgādinām, ka šis apjomīgais PVN projekts skar tādus jautājumus kā:

- vienas pieturas principu (visas ES PVN saistības iespējams kārtot tikai vienā no ES valstīm) ieviešana e-komercijā, pakalpojumu piegādēm patērētājiem, kā arī importam;
- jauna šādas deklarācijas veidlapa;
- tālpārdošanas (*distance sales*) sliekšņa atcelšana (Latvijā — EUR 35k, izņemot akcizēto preču piegādes);
- EUR 22 mazvērtīgo preču (bez PVN) piegādes sliekšņa atcelšana;
- tirdzniecības e-platformu atbildība par tirgotāju PVN saistībām, kas šajās platformās pārdod savas preces;
- EUR 10k sliekšņa ieviešana mikro-uzņēmumiem attiecībā uz visiem iepriekš minētajiem noteikumiem.

Izskatās, ka digitālo pakalpojumu nodoklim ES būs būt

Vēl par jaunumiem Eiropā būtu vērts zināt, ka Ungārija (0,1–2,5%; no 01.05.2020., teikts, ka tikai uz Covid-19 krīzes laiku) šogad ievieš nodokli e-komercijai. Tās ir sekas virknei nesenu attiecīgo ES tiesas spriedumu, kuros ES tiesa nav atradusi pretrunas šim nodoklim ar ES tiesībām. Tas droši vien pavērs slūžas digitālā nodokļa plašākai ieviešanai arī citās ES valstīs. Cik zināms, Latvijā šis iniciatīvas apsīka, redzot

Francijas centienus aplaužamies pret ASV pretpasākumiem.

Vērts pasekot arī FM izstrādātajām nodokļu politikas pamatnostādņēm

Būs interesanti pavērot, kuras aizkulišu cīņas prevalēs arī Latvijā turpmāk. Kādam būs jāmaksā re-

nai Latvijai raksturīgajiem augļiem un dārzeniem. Pēc neoficiālām ziņām, Finanšu ministrija nodarbojas ne vien ar vadlīnijās norādīto, piemēram, par samazināto likmi e-grāmatām un e-žurnāliem, bet arī restorāniem u.c. Starp citu, Vācija tikko nolēmusi atbalstīt restorānus un turpmāko gadu ļaut tiem atgūties ar 7% PVN likmi. Domājams, ka jau

Domājams, ka jau tagad Finanšu ministrija un Valsts ieņēmumu dienests varētu piespiest piemērot 12% likmi e-grāmatām, ja kādam tas ir svarīgi.

ķins par vīrusa sagādāto ballīti. Tikai digitālais nodoklis diez vai būs šai ziņā glābiņš — drīzāk šiem jautājumiem atbildes meklējamas FM jau februārī izplatītajās vadlīnijās par nodokļu politikas pamatnostādņēm turpmākajiem četriem gadiem (2021–2025), kur pat pirms vīrusa krīzes parādījušies visādi brīnumi, tādi kā grozījumi dabas resursu nodokļa (DRN) sistēmā, īpaši neslēpjot, ka to mērķis ir valsts maka pildīšana, nevis kādu dabas aizsardzības jautājumu risināšana. Par laimi, cita starpā, arī mūsu veiktā pētījuma rezultātā DRN trakākās izmaiņas nu pazudušas no projektiem.

Vai būt samazinātajam PVN augļiem, restorāniem un e-izdevumiem

Interesanti, ka jau šā gada izskaņā beigsies EK noteiktais trīs gadu termiņš 5% PVN likmes piemēroša-

tagad Finanšu ministrija un Valsts ieņēmumu dienests varētu piespiest piemērot 12% likmi e-grāmatām, ja kādam tas ir svarīgi.

Breksits

Starp citu, jau pirms vīrusa bija tāda aktualitāte kā breksits. Dažas ES valstis jau paziņojušas, ka tirgotājiem no Lielbritānijas tirdzniecībai attiecīgajā ES valstī nepieciešams līdz gada beigām nozīmēt fiskālo pārstāvi. To paredz PVN likums un direktīva attiecībā uz trešo valstu tirgotājiem, par kuriem fiskālie pārstāvji uzņemas PVN nomaksas atbildību. Fiskālie pārstāvji ir obligāti nepieciešami 19 no 27 ES valstīm. Pie mums trešo valstu uzņēmumi var reģistrēties kā PVN maksātāji arī bez fiskālo pārstāvju starpniecības, tomēr, izmantojot fiskālo pārstāvju pakalpojumus, trešo valstu uzņēmumi var neregistrēties Latvijā kā PVN

maksātāji. Arī Sorainen sadarbības partneri sniedz šādus pakalpojumus visā Eiropas Savienībā. Starp citu, atzīmēsim, ka Ziemeļīrija, kaut arī ir daļa no Lielbritānijas, uz četrus gadus pārejas periodu (pēc 01.01.2021.) saglabās ES PVN režīmu (tātad — preču piegāde uz Londonu būs imports, bet uz Rīgu — piegāde ES).

PAR GROZĪJUMIEM LATVIJAS NODOKĻU TIESĪBU AKTOS

Par VID ziņojamām pārrobežu shēmām

No 2020. gada 1. jūlija ir spēkā 14.04.2020. MK noteikumi Nr. 210 «Noteikumi par automatisko informācijas apmaiņu par ziņojamām pārrobežu shēmām». ES direktīvas ieviešana arī Latvijā paredz jebkura uzņēmuma jaunu pienākumu ziņot VID, ja kopš 25.06.2018. uzņēmums ir saņēmis nodokļu padomu par pārrobežu shēmu vai pats tādu ir ieviesis.

Atļausimies komentēt dažus aspektus.

Jebkuram droši vien ir automatiska reakcija — man nav nekādu ziņojamu pārrobežu shēmu. Taču, paskatoties uz praktiskajiem piemēriem, — kas var būt nosaukts par shēmu? Tās, vienkāršiem vārdiem runājot, ir darījumi vai uzņēmuma struktūra.

Pārrobežu shēma kļūst ziņojama VID, ja piepildās vismaz viena no ziņošanas pazīmēm. Pazīmes savukārt iedala divās kategorijās:

- 1) ja darījumu vai struktūras viens no galvenajiem ieguvumiem ir nodokļi,
- 2) ziņojamas arī neatkarīgi no tā, vai darījumu vai struktūras viens no galvenajiem ieguvumiem ir nodokļi.

Pie pazīmēm, kuru viens no galvenajiem ieguvumiem ir nodokļi, ES īpaši akcentē vēlmi uzbrukt konsultantiem, kam «plauktiņā» ir gatavi standarta risinājumi/shēmas, ko tie tirgo «masveidā». Šādas ziņošanas pazīme ir arī konsultanta «veiksmes» atlīdzība, kas atkarīga no uzņēmuma nodokļu ietaupījuma.

Pazīmes, kur nav būtiski, vai tās viena no galvenajām priekšrocībām ir nodokļi, ir pārrobežu maksājumi starp saistītiem uzņēmumiem, ja, piemēram, maksājumam piemēro pilnīgu atbrīvojumu no nodokļa valstī vai teritorijā, kurā maksājuma saņēmējs ir nodokļu rezidents vai maksājumam piemēro nodokļu priekšrocību režīmu valstī vai teritorijā, kurā maksājuma saņēmējs ir nodokļu rezidents. Palasot arī šajā kategorijā esošās ar transfertcenām

saistītās pazīmes, var secināt, ka īpaši par ziņošanas pienākumu jāuztraucas tieši saistītajiem uzņēmumiem.

Piemēram, Vācijas nodokļu administrācijas vadlīnijās šai jaunajai direktīvai redzams, ka viņi jau detalizētāk interpretē, ka dividenžu izmaksas bez ieturējuma nodokļa ir ziņojama pārrobežu shēma, ja šīs dividendes saņēmējvalstī neapliet ar nodokli. Visiem zināms, ka Latvijā nav ieturējuma nodokļa no Latvijas izmaksātām dividendēm (izņemot izmaksām uz ofšoriem). Tātad šādā situācijā daudziem būtu jāpaskatās arī, kā dividendes tiek apliktas vai neapliktas to saņēmējvalstī, un tad jāizlemj, vai pastāv ziņošanas VID risks.

Tātad jāskatās algoritms ar to, vai darījums vai struktūra ir pārrobežu shēma pēc minētās definīcijas. Ja ir, tad jāskatās, vai tai ir kāda no jauno MK noteikumu 3. nodaļā minētajām ziņojamu shēmu pazīmēm. Dažas no tām var būt ziņojamas neatkarīgi no tā, vai uzņēmums no shēmas guvis kādu nodokļu labumu.

Pie pazīmēm, kuru viens no galvenajiem ieguvumiem ir nodokļi, ES īpaši akcentē vēlmi uzbrukt konsultantiem, kam «plauktiņā» ir gatavi standarta risinājumi/shēmas, ko tie tirgo «masveidā».

Grozījumi UIN likuma piemērošanas MK noteikumos

Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 677 «Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi» 05.05.2020. grozījumi (noteikumi Nr. 260), kas stājās spēkā 08.05.2020., paredz:

- 1) pārskata formu un aizpildīšanas kārtību par nerezidenta gūto ienākumu Latvijā no nekustamā īpašuma izīrēšanas vai iznomāšanas;
- 2) dokumentus, kas jāiesniedz nerezidentam vienlaikus ar minēto pārskatu.

Noteikumi tagad paredz iespēju atskaitīt tādas īpaši atrunātus galvenā uzņēmuma izdevumus, kas attiecināmi uz Latvijas pastāvīgo pārstāvniecību, 10% apmērā, ja tie nav ietverti šo preču pašizmaksā, t.i., netiešās izmaksas, piemēram,

darba algas daļu grāmatvedim vai tamlīdzīgi.

Grozījumi papildināti ar skaidrojumu, ka aktīvi, kuri reorganizācijas procesā tiek iekļauti iegūstošā uzņēmuma pamatkapitālā, veido atlikto UIN līdz pamatkapitāla samazināšanas brīdim.

Grozījumos noteikts ar citiem nodokļu maksātājiem vienāds nodokļa deklarācijas un maksāšanas periods — 20. datums tiem nodokļu maksātājiem, kas veic likvidāciju vai reorganizāciju.

Grozījumi Covid-19 likumā

Saeimā 2020. gada 23. aprīlī pieņemti grozījumi likumā «Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību» (spēkā no 25.04.2020.). Tajā paredzēts, ka par ar saimniecisko darbību saistītiem izdevumiem laikposmā no dienas, kad izsludināta ārkārtējā situācija saistībā ar

Covid-19 izplatību, līdz 2020. gada 31. decembrim uzskatāmi preču un pakalpojumu dāvinājumi ārkārtējās situācijas negatīvi ietekmētām sociālajām grupām (nepersonificējot saņēmēju IIN piemērošanas mērķiem), kā arī personām, kuru pamatdarbība ir medicīnas pakalpojumu sniegšana, izglītības nodrošināšana, labdarība, palīdzība sociāli maznodrošinātajiem, personām ar invaliditāti vai bērniem, ja vienlaikus ir izpildīti šādi nosacījumi:

- 1) dāvinājuma saņēmējs nav ar nodokļu maksātāju saistīta persona;
- 2) informācija par dāvinājumu ir darīta publiski zināma;
- 3) informācija par dāvinājuma saņēmēju un atbalsta summu tiek iesniegta VID kopā ar pārskata gada pēdējā mēneša deklarāciju. ■